

<p>Nazwa projektu Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Długoterminowej Strategii Renowacji</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Anna Kornecka, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Raćkos – Departament Gospodarki Niskoemisyjnej, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii tel. (22) 411 96 79, adres e-mail: Małgorzata.Rackos@mr.gov.pl</p> <p>Barbara Wąsowska – Departament Gospodarki Niskoemisyjnej, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii tel. (22) 411 97 36, adres e-mail: Barbara.Wasowska@mr.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 09.02.2021 r.</p> <p>Źródło: Projekt UE</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: IC6</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Renowacja (m.in. termomodernizacja) zasobów budowlanych jest jednym z największych wyzwań infrastrukturalnych Polski do 2050 r. Podobnie jak w przypadku sektorów budowlanych pozostałych państw członkowskich UE, polskie budynki w długim okresie powinny zostać zmodernizowane w sposób spójny z transformacją w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie. Jednocześnie krajowa polityka publiczna musi odpowiadać na pilną potrzebę wymiany najbardziej emisyjnych źródeł ciepła w celu poprawy jakości powietrza, zapewniając przy tym efektywność ekonomiczną renowacji oraz sprawiedliwe rozłożenie kosztów inwestycji w modernizację budynków. Transformacja do efektywnie energetycznego i niskoemisyjnego sektora budowlanego przyczyni się do osiągnięcia celów unijnych w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG), dekarbonizacji i wzrostu wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.

Na krajowy zasób budowlany składa się ponad 13,2 mln budynków, z czego ponad 40% to budynki mieszkalne jednorodzinne. Dane wskazują na duże zróżnicowanie efektywności energetycznej budynków. Dla wszystkich typów budynków obserwowany jest przy tym długoterminowy trend poprawy efektywności energetycznej, do którego przyczyniły się stopniowy wzrost wymagań technicznych oraz postęp technologiczny. O ile jednak budynki oddawane do użytku w XXI w. cechują się relatywnie wysoką efektywnością energetyczną, o tyle starsze zasoby budowlane charakteryzują się wysokim zapotrzebowaniem na energię i wymagają termomodernizacji. Dotyczy to w szczególności budynków jednorodzinnych, dla których podstawowym źródłem ciepła pozostają kotły na paliwo stałe. W przypadku budynków mieszkalnych wielorodzinnych najnowsze badania ankietowe wskazują, że po 2020 r. nadal 30% z nich będzie wymagać termomodernizacji. Udział ten może przy tym dodatkowo wzrosnąć pod wpływem trendu wzrostowego cen nośników energii. Wykonany przegląd krajowego zasobu budowlanego potwierdza, że znaczna jego część cechuje się niską efektywnością energetyczną i będzie wymagała renowacji w kolejnych latach. Ogółem opłacalna pod względem ekonomicznym termomodernizacja potencjalnie pozwala na uzyskanie w budynkach mieszkalnych oszczędności energii końcowej sięgającej 147 TWh (co wynosi ok. 75% obecnego poziomu ich zapotrzebowania na energię końcową), uzyskania redukcji emisji CO₂ o ponad 37 mln ton rocznie (co stanowi ok. 10% całkowitej rocznej emisji gazów cieplarnianych w Polsce) oraz uzyskania redukcji emisji pyłów o ok. 89 tys. ton rocznie (co stanowi około jedną czwartą całkowitej emisji pyłów w Polsce).

W latach 2017-2020 podjęto szereg działań, które doprowadziły do usprawnienia systemu wsparcia długoterminowej poprawy efektywności energetycznej budynków, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz poprawy jakości powietrza. Należą do nich m.in. wprowadzenie wymagań jakościowych dla paliw stałych, wymagań dla kotłów na paliwo stałe, rozpoczęcia prac nad utworzeniem Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, uruchomienie Rządowego Programu „Czyste Powietrze” oraz Programu „STOP SMOG” dedykowanego osobom ubogim energetycznie, wprowadzenie ulgi termomodernizacyjnej oraz prace nad zmianą zasad funkcjonowania Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Należy jednak podjąć dodatkowe zintegrowane działania celem przyspieszenia tempa termomodernizacji z obecnego niewystarczającego poziomu do średnio ok. 3,4 – 4,0% rocznie.

Obowiązek przygotowania nowych zapisów oraz aktualizacji Długoterminowej Strategii Renowacji wynika z art. 2a

dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2010/31”. Zgodnie z art. 2a ust. 8 dyrektywy 2010/31 Długoterminowa Strategia Renowacji, zwana dalej „Strategią”, stanowi element zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, jednakże w drodze odstępstwa, pierwszą długoterminową strategię renowacji przedkłada się Komisji niezależnie od zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w terminie do 10 marca 2020 r.

Niezwłocznie po przyjęciu Strategii przez Radę Ministrów, Strategia zostanie notyfikowana Komisji Europejskiej zgodnie z procedurą określoną w dyrektywie 2010/31 oraz zgodnie z procedurą określoną dla warunkowości wstępnej dla perspektywy 2021-2027. Przedłożenie KE Strategii jest konieczne, aby spełnić warunkowość wstępną dla perspektywy UE na lata 2021-2027, od której spełnienia zależy dostępność środków UE. Biorąc powyższe pod uwagę, dokument powinien zostać przekazany Komisji najpóźniej do dnia 31 grudnia 2020 r. Mając na uwadze konieczność wywiązania się z obowiązku sporządzenia Strategii przez Polskę i przedłożenia jej Komisji Europejskiej jako jednego z warunków podstawowych uruchomienia dla Polski środków UE w perspektywie 2021-2027 r., podjęto decyzję o procedowaniu przyjęcia Strategii uchwałą Rady Ministrów, pomimo opóźnienia we wdrożeniu zmian dyrektywy 2010/31, celem dotrzymania zadeklarowanych terminów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Strategia przedstawia kompleksową diagnozę wyzwania, jakim jest poprawa efektywności energetycznej sektora budowlanego, oraz prezentuje ścieżkę osiągnięcia wielkoskalowej i głębokiej renowacji zasobów budowlanych w Polsce w podziale na lata 2030, 2040 i 2050. W dokumencie zawarte są rekomendacje dotyczące dalszego kształtowania polityki publicznej w obszarze wsparcia renowacji budynków, a także trzy scenariusze (w tym scenariusz rekomendowany) termomodernizacji zasobów budowlanych do 2050 r.

Na potrzeby określenia rekomendowanego scenariusza renowacji zasobów budowlanych do 2050 r. w Strategii przeanalizowano trzy ścieżki inwestycji w termomodernizację budynków w Polsce. Po uwzględnieniu ograniczeń zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej, jako rekomendowaną wskazano ścieżkę łączącą szybki wzrost skali płytkiej termomodernizacji ze stopniowym upowszechnianiem głębokiej termomodernizacji w perspektywie do 2030 r. Pozwoli to na wsparcie masowej wymiany źródeł ogrzewania służącej poprawie jakości powietrza w najbliższych latach, jednocześnie tworząc podstawy do osiągnięcia powszechnej głębokiej termomodernizacji budynków spójnej z transformacją w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie w kolejnych dekadach (w tym poprzez termomodernizację etapową).

Według scenariusza rekomendowanego do 2050 roku, 66% budynków zostanie doprowadzonych do standardu pasywnego, a 21% do standardu energooszczędnego. Pozostałe 13% budynków, których z przyczyn technicznych lub ekonomicznych nie da się tak głęboko zmodernizować, trafią do przedziału efektywności 90-150 kWh/(m²•rok). W scenariuszu średnie tempo renowacji wynosi około 4%, przy czym tempo głębokiej termomodernizacji do najwyższego standardu nie przekracza istotnie 3%, a ten poziom jest osiągany dopiero po roku 2035, co zapewnia wystarczający czas do zbudowania odpowiednich kompetencji i potencjału wśród dostawców niezbędnych rozwiązań technologicznych.

Rekomendacje w zakresie polityki publicznej dotyczą m.in.:

- stopniowego wprowadzania zmiany w obszarze wykorzystywanych nośników energii (węgla i gazu) w latach 2030, 2040 i 2050
- zmian w kluczowych publicznych programach wsparcia renowacji budynków tj. ulga termomodernizacyjna, Rządowy Program „Czyste Powietrze”, Program „STOP SMOG”, Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Fundusze Europejskie (w tym Pakiet Odbudowy),
- kontynuowania wsparcia modernizacji budynków publicznych,
- kontynuowania wsparcia modernizacji budynków jednorodzinnych oraz mieszkalnych wielorodzinnych,
- uwzględnienia powiązania systemu wsparcia renowacji budynków z krajowym systemem ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami poprzez współpracę między administracją rządową na poziomie centralnym, regionalnym, jednostkami samorządu terytorialnego, a także podmiotami prywatnymi,
- tworzenia sektorowych i kompleksowych programów wsparcia, opierających się na jednolitych założeniach i wymaganiach, dzięki czemu różne narzędzia będą się uzupełniać,
- uwzględnienia możliwości wsparcia działań towarzyszących renowacji zasobów budowlanych m.in. związanych z podniesieniem walorów otoczenia (np. realizacji lokalnych planów rewitalizacji), dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych czy rozwojem elektromobilności (instalacja obiektów stacji ładowania pojazdów elektrycznych),
- wprowadzenia przejrzystego systemu klas energetycznych,
- obszaru inteligentnych technologii,
- obszaru umiejętności i kształcenia,
- wsparcia inwestorów w zakresie finansowania renowacji zasobów budowlanych w Polsce,
- obszaru nadzoru, doradztwa oraz informowania społeczeństwa.

Przewiduje się, że realizacja założeń przyjętych w dokumencie będzie stanowić wsparcie dla gospodarki kraju

(szczególnie w okresie odczuwalnych następstw pandemii) poprzez zwiększenie liczby miejsc pracy, efektywniejsze dystrybuowanie środków finansowych na termomodernizację budynków, a tym samym stworzenia sprzyjających warunków dla inwestorów i firm budowlanych. Jednocześnie termomodernizacja zasobu budowlanego wpłynie na poprawę jakości powietrza, polepszając komfort życia i zdrowie obywateli, szczególnie osób ubogich energetycznie, a także przyczyni się do redukcji emisji CO₂.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Według stanu na dzień 08.12.2020 r. spośród 27 państw członkowskich UE 17 z nich przedłożyło Komisji swoje długoterminowe strategie renowacji (https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/long-term-renovation-strategies_en?redir=1#national-long-term-renovation-strategies-2020). Następnie Komisja weryfikuje przesłane dokumenty celem oceny spełnienia wymogów nałożonych obowiązującymi przepisami. Dla strategii z 2020 r. Komisja nie dokonała jeszcze oceny (ocena z 2017 r.: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e04473ed-2daf-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-86607487>).

Analizując strategię francuską, czeską oraz flamandzką z 2017 r. (jedne ze strategii najlepiej ocenionych przez Komisję) należy wysnuć wniosek, że każde z państw posiada swoją własną specyfikę zasobu budowlanego, odmienne uwarunkowania społeczne oraz gospodarcze, a także zróżnicowane wykorzystywanie nośników energii. Z przeprowadzonej analizy wynika, że Komisja szczególną uwagę zwraca na odniesienie się w długoterminowej strategii renowacji do wszystkich elementów wskazanych w przepisach i jakości merytorycznej zawartej treści.

Jednakże należy podkreślić, że obecnie opracowywana Strategia posiada poszerzony zakres tematyczny w stosunku do 2017 r. i 2014 r. (zmiany wprowadzone dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/844/UE z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. U. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. U. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.) i nie jest możliwe odniesienie się w tym zakresie do poprzednich lat.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele - właściciele budynków jednorodzinnych, wielorodzinnych oraz handlowo-usługowych	ok. 5 mln	Opracowanie własne - oszacowano na podstawie danych GUS (por. Raport GUS: Zamieszkane budynki - Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Warszawa, 2013) nt. liczby budynków zamieszkałych jednorodzinnych i wielorodzinnych	Realizacja założeń zaproponowanych w Strategii wpłynie pozytywnie na obywateli poprzez: ułatwienie dostępu i dystrybucji środków finansowych wspierających renowację budynków, poprawę komfortu i jakości życia, poprawę jakości powietrza, a tym samym zdrowia obywateli, wygenerowanie przez obywatela oszczędności ponoszenia kosztów ogrzewania i chłodzenia, poprawę sytuacji bytowej osób ubogich energetycznie
Właściciele lub zarządcy budynków lub części budynków	ok. 295 tys. sprzedanych nieruchomości, na przykładzie roku 2018	Główny Urząd Statystyczny	Realizacja założeń zaproponowanych w Strategii wpłynie pozytywnie na właścicieli lub zarządców budynków lub części budynku poprzez: ułatwienie dostępu i dystrybucji środków finansowych wspierających renowację budynków, poprawę komfortu i jakości życia, poprawę jakości powietrza, wygenerowanie oszczędności ponoszenia kosztów

Organy administracji publicznej	ok. 500 tys. budynków użyteczności publicznej	Opracowanie własne – oszacowane na podstawie danych GUGiK	ogrzewania i chłodzenia. Realizacja założeń przyjętych w Strategii pozytywnie wpłynie na jakość/stan budynków stanowiących własność/użytkowanych przez organy administracji publicznej, pozwoli na wygenerowanie potencjalnych oszczędności ponoszenia kosztów ogrzewania i chłodzenia. Renowacja budynków będących we własności Skarbu Państwa stanowić będzie wzorcową rolę i przykład działań zmierzających do poprawy efektywności energetycznej budynków.
Firmy świadczące usługi budowlane	614 592 podmioty	Dane na podstawie miesięcznej informacji o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON. Stan na dzień 31.08.2020 r.	Realizacja założeń przyjętych w dokumencie pozytywnie wpłynie na tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój gospodarki, przedsiębiorczości i technologii, a także stworzy przyjazne środowisko dla inwestorów i firm budowlanych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt uchwały wraz z projektem Strategii zostanie udostępniony na stronie podmiotowej Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii. Zgodnie z § 36 ust. 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt zostanie przekazany do konsultacji publicznych.

Planuje się, że konsultacje publiczne projektu uchwały rozpoczną się w lutym 2021 r. i potrwać co najmniej 14 dni.

Zgodnie z art. 2a ust. 5 dyrektywy 2010/31 każde państwo członkowskie załącza streszczenie wyników konsultacji społecznych do swojej długoterminowej strategii renowacji. W związku z tym streszczenie wyników konsultacji będzie stanowić załącznik do Długoterminowej Strategii Renowacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Zakłada się, że realizacja rekomendowanego scenariusza skutkować będzie mobilizacją zarówno prywatnych, jak i publicznych środków finansowych. Szacuje się, że całkowite wydatki inwestycyjne na renowację budynków w latach 2021-2050 r. (z uwzględnieniem termomodernizacji												

i wymiany źródeł ciepła) wyniosą 1,8-2,2 bln zł. Przyjmując równomierne tempo renowacji głównych kategorii budynków (budynki mieszkalne jedno- i wielorodzinne, budynki użyteczności publicznej), w latach 2021-2030 nakłady te mogą wynieść ok. 580-700 mld zł, przy czym 76-78% tej kwoty przypadać będzie na budynki mieszkalne. Przejmuje się, że takie proporcje nakładów inwestycyjnych między budynkami mieszkalnymi, a budynkami użyteczności publicznej utrzymają się w latach 2031-2050, przy czym w latach 2031-2040 skala całkowitych inwestycji najprawdopodobniej będzie największa (640-780 mld zł), a w kolejnej dekadzie powinna wrócić do poziomów zbliżonych dla lat 2021-2030 (550-670 mld zł). Przy założeniu utrzymania intensywności wsparcia renowacji poszczególnych typów budynków z lat 2014-2019, szacuje się wysokość uruchomienia finansowania publicznego na poziomie ok. 170-210 mld zł w latach 2021-2030. Finansowanie to może obejmować zarówno bezpośrednie dotacje z funduszy krajowych oraz europejskich, jak również ulgi podatkowe oraz finansowanie inwestycji w sektorze publicznym ze środków własnych instytucji publicznych.

Jednocześnie należy podkreślić, że przybliżone powyżej nakłady finansowe, zawierają w sobie wszystkie działania wspierające poprawę efektywności energetycznej budynków i zostały oszacowane m.in. w oparciu o obecnie funkcjonujące regulacje prawne (nie uwzględniają rozwiązań prawnych zmierzających do poprawy efektywności energetycznej budynków bez angażowania środków publicznych). Przedstawione kwoty są wartościami szacunkowymi, a wielkość całkowitych nakładów finansowych, jak i poziom finansowania renowacji ze środków publicznych może ulec zmniejszeniu poprzez uwzględnienie następujących kwestii:

- efektywność realizacji etapowej renowacji (unikanie kosztów utopionych, co będzie miało wpływ na poziom nakładów po 2030 r.),
- stopień rozwoju rynku i dostępność wykwalifikowanych pracowników (konkurencyjne ceny i wysoka jakość towarów i usług w zakresie renowacji budynków obniżą całkowite koszty realizacji scenariusza),
- postęp technologiczny i dostępność innowacyjnych rozwiązań,
- efektywność publicznych mechanizmów wsparcia oraz ich łączenie z rozwiązaniami ułatwiającymi inwestorom podejmowanie i przeprowadzanie renowacji budynków (w tym formuła one stop shop, ESCO/PPP, agregacja projektów),
- kształtowanie się cen nośników energii, wpływających na opłacalność inwestycji w głęboką termomodernizację i wymianę źródeł ciepła,
- stopień realizacji zaproponowanych wytycznych w Strategii.

Do kluczowych potencjalnych źródeł finansowania interwencji publicznej w obszarze renowacji budynków w perspektywie średnioterminowej (do 2030 r.) należą:

- Przychody ze sprzedaży uprawnień w systemie EUETS: ok. 28,7 mld euro w latach 2021-2030, przy założeniu sprzedaży 955 mln uprawnień do emisji przy średniej cenie na poziomie 30 euro/t¹,
- Fundusz Modernizacyjny: ok. 4 mld euro w latach 2021-2030, przy założeniu sprzedaży 135 mln uprawnień do emisji przy średniej cenie na poziomie 30 euro/t,
- Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności: 23,1 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach w latach 2021-2023, z czego 37% na działania związane z klimatem i różnorodnością biologiczną,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności: łącznie 20,09 mld euro przeznaczone na Cel 2 (Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa) w latach 2021-2027, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa ze stycznia 2021 r.,
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji: 4,234 mld euro w latach 2021-2027, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa ze stycznia 2021 r.

Należy zaznaczyć, że wskazane szacunkowe nakłady finansowe dla lat 2031-2050 mogą ulec korekcie i zostaną ponownie poddane analizie na etapie sporządzania aktualizacji Strategii w 2024 r. i/lub sporządzania nowej wersji Strategii w 2027 roku. Obowiązek weryfikacji zapisów Strategii (sprawozdania, aktualizacja) oraz przedkładanie nowych wersji dokumentu, wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r., o którym mowa w pkt 12 OSR.

Przedstawione w Strategii działania i wytyczne będą przekładały się na realizację

¹ Oszacowanie uwzględnia obecną alokację uprawnień w systemie EU ETS na lata 2021-2030. Ulegnie ona zmianie w związku z reformą EU ETS wynikającą z przyjęcia nowego unijnego celu 55% redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., który został uzgodniony w 2020 r. Ze względu na możliwość zmiany zarówno klucza alokacji, jak i zakresu sektorowego EU ETS, obecnie nie jest możliwe określenie puli uprawnień do sprzedaży przez Polskę po reformie.

	<p>rekomendowanego scenariusza renowacji w taki sposób, by zmaksymalizować efektywność wykorzystania publicznych i prywatnych środków finansowych skierowanych na inwestycje w termomodernizację i wymianę źródeł ciepła w polskich budynkach.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Przegląd niskoemisyjnych inwestycji w krajowe zasoby budowlane w latach 2014-2019, który został wykonany w Strategii, wskazuje, że dominującą rolę we wspieraniu niskoemisyjnych inwestycji odgrywają środki europejskie (75% wszystkich funduszy publicznych – 11 mld zł). Co warto podkreślić, ponad 70% funduszy unijnych (9 mld zł) wykorzystane było w latach 2014-2019 na finansowanie inwestycji realizowanych przez sektor publiczny na poziomie krajowym, lokalnym i regionalnym – w tym przede wszystkim termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych pozostających we własności publicznej. W latach 2015-2019 wartość środków europejskich przekroczyło publiczne finansowanie krajowe ponad pięciokrotnie. Od 2016 roku udział funduszy unijnych w strukturze finansowania systematycznie malał, co bezpośrednio wynikało z rozkładu czasowego konkursów w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. W tym okresie malejący udział funduszy europejskich nie został skompensowany wzrostem finansowania pochodzącego ze źródeł krajowych. W 2019 roku obraz ten uległ istotnej zmianie wraz ze znacznym wzrostem udziału finansowania z budżetu centralnego (ulga termomodernizacyjna) oraz z NFOŚiGW (Rządowy Program „Czyste Powietrze”) w strukturze finansowania renowacji budynków w Polsce.</p> <p>W 2019 roku finansowanie z budżetów przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz banków komercyjnych wyniosło prawie 50% wszystkich inwestycji, natomiast w latach 2014-2018 finansowanie z sektora prywatnego było znacznie niższe i nie przekroczyło 40%. Banki komercyjne były odpowiedzialne średnio za 30% inwestycji.</p> <p>Przedział szacunkowych środków finansowych potrzebnych na zrealizowanie celu scenariusza rekomendowanego uwzględnia różne warianty techniczne renowacji budynków. Szacunki opierają się na kosztach jednostkowych renowacji przyjętych do założeń obliczeń przeprowadzonych na potrzeby Strategii.</p> <p>W zakresie prognozy finansowania w ujęciu liczbowym w podziale na środki unijne, krajowe publiczne i krajowe prywatne, ich podział będzie zależał od szczegółowych decyzji dot. alokacji środków publicznych (w tym z uwzględnieniem innych priorytetów inwestycyjnych) oraz kształtu krajowych i unijnych programów wsparcia. W chwili obecnej bez szerszych rozstrzygnięć systemowych o finansowaniu transformacji, możliwe jest jedynie przedstawienie potrzeb inwestycyjnych oraz wskazania historycznej struktury finansowania wraz z potencjalnymi źródłami finansowania w przyszłości. Te informacje mogą posłużyć jako wkład do podejmowania ww. decyzji systemowych, po uwzględnieniu potrzeb innych sektorów.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Z perspektywy sektora prywatnego, realizacja scenariusza rekomendowanego wymaga wzrostu inwestycji w renowację budynków o 1,6-1,9% PKB w latach 2021-2030, z czego 1,2-1,4% przypada na inwestycje w budynki mieszkalne. Dla porównania, inwestycje w budynki mieszkalne ogółem (renowacje oraz nowe projekty) wyniosły w Polsce w latach 2016-2019 średnio 2,1% PKB, a w projekty budowlane ogółem – 9,1% PKB. Wskaźniki te są istotnie niższe niż średnia dla całej UE-27 (odpowiednio 5,1% i 10,1% PKB). Wskazuje to na potencjał istotnego zwiększenia skali inwestycji w renowację budynków bez wykraczania poza skalę typowego wysiłku inwestycyjnego obserwowanego w innych gospodarkach europejskich. Jednocześnie przyspieszenie modernizacji krajowego zasobu budowlanego zgodnie ze scenariuszem rekomendowanym przyczyni się w znacznej stopniu do realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju w zakresie zwiększenia stopy inwestycji do 25% PKB i utrzymywania jej na tym poziomie do 2030 r. W 2019 r. stopa inwestycji kształtowała się na poziomie 18,5%. Po uwzględnieniu prywatnych i publicznych nakładów kapitałowych, łączny impuls inwestycyjny generowany przez realizację strategii renowacji w latach 2021-2030 wyniesie ok. 2,2-2,7% PKB, co odpowiada ok. jednej trzeciej obecnej luki do realizacji celu SOR.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Nie dotyczy.

9. Wpływ na rynek pracy

Wykorzystanie potencjału istniejącego w poprawie efektywności energetycznej sektora budowlanego oraz realizacja zaproponowanych w strategii rekomendacji, przyczyni się do poprawy i uporządkowania rynku pracy w obszarze sektora budowlanego oraz stworzenia nowych miejsc pracy. W Strategii znajdują się następujące rekomendacje w obszarze umiejętności i kształcenia:

- Włączenie zawodów technika budowlanego i technika odnawialnych źródeł energii do krajowej prognozy zapotrzebowania na pracowników w celu zasygnalizowania możliwego znaczącego wzrostu potrzeb kadrowych w tym sektorze, w wyniku wdrożenia strategii,
- Wprowadzenie podziału na zatrudnionych przy budowie i przy renowacji budynków wg poziomu kwalifikacji w statystyce zatrudnionych w budownictwie,
- Przebudowanie systemu szkolnictwa w kierunku ustawicznego kształcenia, tak aby wzmocnić kompetencje pracowników sektora budowlanego w zakresie parametrów cieplnych budynków, techniki instalacyjnej oraz źródła ciepła,
- Opracowanie i monitorowanie regionalnych i krajowych bilansów podaży i popytu na pracujących przy renowacji budynków,
- Budowa kompetencji na rzecz innowacji systemowych. Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju kompetencji w zakresie planowania, wdrażania i kierowania innowacyjnymi projektami dot. głębokiej modernizacji budynków.

W proces renowacji budynków uwzględniający poprawę efektywności energetycznej jest zaangażowanych szereg osób o różnym typie i poziomie kwalifikacji. Można wyróżnić trzy poziomy kwalifikacji pracowników zatrudnionych przy termomodernizacji budynków – nisko, średnio i wysoko wykwalifikowanych. Pracownicy nisko i średnio wykwalifikowani to tacy, którzy zajmują się wykonawstwem robót, a wysoko wykwalifikowani to audytorzy energetyczni, doradcy energetyczni, osoby zarządzające w firmach budowlanych i odpowiadające za dokumentację projektową. Podstawową grupę pracujących w budownictwie stanowią pracownicy o niskich kwalifikacjach, z reguły absolwenci zasadniczych szkół budowlanych. Losy tych absolwentów są aktualnie przedmiotem badania wspólnego Ministerstwa Edukacji Narodowej i Głównego Urzędu Statystycznego. Wyniki tego badania pozwolą na określenie kierunków ruchu tych absolwentów w stronę średniego wykształcenia i ich liczby zatrudnianych w budownictwie.

Ponadto, można się spodziewać dopływu pracowników do tej grupy z zawodów górniczych w wyniku przeprowadzanej transformacji węglowej. Liczbę ich można oszacować na poziomie 6000 osób do roku 2050 (*Sprawiedliwa transformacja węglowa w regionie śląskim. Implikacje dla rynku pracy, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2019 r.*)

Instytut Badań Strukturalnych oszacował, że przyspieszenie tempa termomodernizacji mogłoby stworzyć dodatkowe 100 tys. miejsc pracy (*Wpływ termomodernizacji budynków mieszkalnych na rynek pracy w Polsce, Warszawa 2018 r.*).

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☒ mienie państwowe	☒ zdrowie
☐ inne: brak		

Omówienie wpływu	<p><u>Środowisko naturalne i zdrowie:</u> Realizacja założeń przyjętych w dokumencie pozytywnie wpłynie na zdrowie obywateli, komfort i jakość życia oraz poprawę sytuacji bytowej osób ubogich energetycznie. Dodatkowo przyczyni się do poprawy jakości powietrza, zmniejszenia emisji pyłów do atmosfery oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Rozwój technologii w sektorze budowlanym zachęci do poszukiwania rozwiązań i materiałów, które będą chronić środowisko oraz respektować zasadę zrównoważonego rozwoju.</p> <p><u>Mienie państwowe:</u> Renowacja zasobu budowlanego stanowiącego mienie państwowe wpłynie na powstanie oszczędności w ponoszeniu kosztów ogrzewania i chłodzenia.</p>
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Uchwała wchodzi w życie z dniem następującym po jego ogłoszeniu. Wejście w życie aktu prawnego przewiduje się na I kwartał 2021 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013, zwane dalej „rozporządzeniem (UE) 2018/1999”, nakłada następujące zobowiązania w zakresie ewaluacji efektów dla Strategii jako części zintegrowanego planu działań w dziedzinie energii i klimatu:

- zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999: do 30 czerwca 2023 r., następnie do 1 stycznia 2033 r. i dalej co 10 lat każde państwo członkowskie przedkłada do Komisji projekt aktualizacji zintegrowanego planu działań w dziedzinie energii i klimatu lub przedstawia Komisji powody, dla których ten plan nie wymaga aktualizacji,
- zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999: do 30 czerwca 2024 r., następnie do 1 stycznia 2034 r. i dalej co 10 lat, każde państwo członkowskie przedkłada do Komisji aktualizację zintegrowanego planu działań w dziedzinie energii i klimatu, chyba, że zgodnie z ww. ust. 1 państwo członkowskie przedstawiło powody, dla których ten plan nie wymaga aktualizacji.

W trakcie ww. czynności państwo członkowskie może m.in. zmienić swój wkład w zakresie efektywności energetycznej, w tym orientacyjne kamienie milowe długoterminowej strategii renowacji, plan działania wraz z ustalonymi na szczeblu krajowym wymiernymi wskaźnikami postępów, poparte dowodami szacunki oszczędności energii i szerszych korzyści oraz wkład w unijne cele dotyczące efektywności energetycznej na podstawie dyrektywy 2012/27/UE zgodnie z art. 2a dyrektywy 2010/31 oraz dane w zakresie łącznej powierzchni budynków do renowacji lub równoważne roczne oszczędności energii, które mają zostać osiągnięte w latach 2021/2030 zgodnie z art. 5 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącym wzorcowej roli budynków instytucji publicznych. Aktualizacja ta może być sporządzona tylko w celu odzwierciedlenia niezmienionego lub zwiększonego poziomu ambicji w porównaniu z poziomem określonym w ostatnio zgłoszonym zintegrowanym krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu.

- zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999: do 15 marca 2023 r. i dalej co 2 lata każde państwo członkowskie składa Komisji sprawozdanie z wdrażania swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w formie zintegrowanego krajowego sprawozdania z postępów w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego wszystkie pięć kluczowych wymiarów unii energetycznej, w tym efektywność energetyczną.

Art. 21 rozporządzenia (UE) 2018/1999 reguluje zakres zintegrowanego sprawozdania dotyczącego efektywności

energetycznej. Należy w nim ująć m.in. następujące informacje dotyczące:

- osiągnięcia krajowych trajektorii, założeń i celów dla m.in. orientacyjnych kamieni milowych długoterminowej strategii renowacji oraz wkład w unijne cele dotyczące efektywności energetycznej na podstawie dyrektywy 2012/27/UE zgodnie z art. 2a dyrektywy 2010/31,
- realizacji polityk i środków m.in. w zakresie planowanych środków i instrumentów (również finansowych) mających na celu wspieranie poprawy charakterystyki energetycznej budynków oraz w zakresie długoterminowej strategii renowacji zgodnie z art. 2a dyrektywy 2010/31.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Załącznik nr 1 – „Sprawiedliwa transformacja węglowa w regionie śląskim. Implikacje dla rynku pracy”, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2019 r. ([link](#)),
2. Załącznik nr 2 – „Wpływ termomodernizacji budynków mieszkalnych na rynek pracy w Polsce”, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2018 r. ([link](#)).